

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XIV. De Constantino, & de exercitu Honorii: & de Edobico Magistro
militum: quomodo ab Vlphila Duce qui cum Constantio missus fuerat,
victus ac peremptus fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ἔδοξε ἰσχυρὸν μὴν τὸν αὐτὸν στρατηγὸν πύραρον τῆς ῥῆ-
 νης πέποιθετον, Φραγκῶν τε ἑτάλαμανῶν συμ-
 μαχίαν ἀποβλέψαντα μὲν ἰσχυρὸν τῶν αὐτῶν
 παιδῶν, Βιέννης κ' τῶν τῆδε πόλεων τὴν φυλα-
 κὴν ἐπέτερεψε· ἔγερθ' ἰσχυρὸς μὴν ἐπὶ τὴν δόξα-
 τον ἐλάσας, ἐπολιέει τὴν πόλιν μὲν ἔπολὺ
 ἡ στρατιὰς ὀνομαίαν κ' τὸν τυραννικὸν ἀναγχομέ-
 νης, ἡ γὰρ τὸ κωνσταντινῶν ὅτι ἐκαλεῖται ἀναγχο-
 μενίαν πατὴρ, Φρόνη ἀναγχομενίαν μετ'
 ὀλίγων στρατιωτῶν οἱ ἦν πλείους τοῖς ἀμφὶ
 τὸν κωνσταντινῶν ἀποσεχώρησαν· οἱ ἦν ἰσπα-
 νία στρατιώται, ἀκαταφρόνησι δὲ τῆς φυγῆς
 δόξαν ἔχοντες τὸν γερόντιον, ἐδεδύσαντο ἀνελεῖν κ'
 φραγκάμενοι, ἡ δὲ ἀναγχομενίαν κατέδρα-
 μον· ὁ δὲ μὲν ἐνὸς ἀλάνος ἐπιήδειε, κ' ὀλίγων
 οἰκέτων ἀνοθεν τῶν δούλων, ὑπὲρ τὰς τελακο-
 σίας ἀναίρει στρατιώτας ἐπιλάττων ἡ τῶν
 βελῶν, Φρόνησιν οἱ οἰκέται, καθεύδοντες αὐτοὶ τὸ
 οἰκέται· λαθρα γερῶν ἡ τὸν ἰσοντέο-
 ποι διασωθῆναι δύναμιν, ἐχ' εἰλεῖτο, κα-
 ταχευθεὶς ἔρωπι νονηχίας τ' αὐτῶν γαμειῖται·
 ἀπὸ τῆς τῶν ἐπιπέδων ἀναγχομενίαν τῆς οἰκίας τῶν
 στρατιωτῶν, ὅσα ἔχον λοιπὸν σφίσεως, ἐλπύ-
 δα, ἐκόντες τὸ συνόλιον ἀπὸ ἀλάνος δὲ πο-
 κὴ τὴν κεφαλὴν μὲν ἡ ταῦτα κ' τ' ἰδίας γα-
 μειῖται ὄλοφωρμένους, κ' μὲν δακρυῶν ἀποσω-
 θῆσθαι ἐαυτῶν τῶν ξιφῶν, ἔπειθ' ἑτέροις γε-
 νέσθαι, ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀποθανεῖν αὐτοῦ, καὶ
 τὸ τοῦ δ' ὄρον ὑσαίου παρ' αὐτῶν λαθεῖν ἀνι-
 βολύσης· κ' ἡ μὴν γυνὴ ἀνδρεία τ' εὐσεβείας
 ἐπαξίως φανείσα, ἡν ἦν χριστιανή, ὡς δὲ τὴν
 κεκρεῖται ἰσχυρὸν τῆς ἀνιβόλης μνήμην τῶν
 χροῶν παρὰ δόξα γερῶν ἡ τῆς τρίτον ἐαυ-
 τὸν τῶν ξιφῶν παύσας, ὡς ἐκαλεῖται λαθεῖν
 ἡ δὲ ὄρα, ἀπασσάμεν τὸ παρὰ τὸν μηρὸν ξι-
 φῶν, κ' τὴν καρδίαν ἤλασε.

A Edobicum ducem suum trans Rhenum direxit, ut Francorum & Alamanorum auxilia impetraret. Constanti autem filio suo, Viennæ & reliquarum illic urbium custodiam commisit. At Gerontius Arelatum profectus, eam obsidere aggressus est; Sed non multo post cum exercitus Honorii contra tyrannum missus advenisset duce Constantio, qui pater fuit Valentiniani Augusti, Gerontius cum paucis militibus statim fugam arripuit. Major enim pars eorum ad Constantium transfugerat. Porro Hispanienses milites, Gerontium ob eam fugam contemnendum rati, consilium de eo interficiendo ceperunt; noctuque obfessa ejus domo, impetum in eum fecerunt. Verum Gerontius cum uno Alano familiari suo paucisque admodum servulis, tela ex superiori domus parte conciciens, supra trecentos milites interemit. Sed cum sagittæ defecissent, servi quidem aufugerunt, clam semetiplos demittentes ex domo. Gerontius vero, cum & ipse pari modo posset evadere; Nunechia conjugis amore detentus, id facere recusavit. Luce ortâ, cum milites ignem in domum iniecissent, ipse nullam amplius spem salutis relictam videns, Alano comiti suo, id volenti, caput abscidit. Posthæc suæ quoque uxori lamentanti, & cum lachrymis semetipsam gladio admoventi, poscentique ut priusquam in aliorum potestatem veniret, viri sui dextrâ moreretur; utque hoc extremum munus ab ipso acciperet oranti, idem caput amputavit. Ita virilis animi mulier dignum religione sua exitum sortita; erat enim Christiana; sempiternam sui memoriam posteris dereliquit. Gerontius vero, cum se tertio percussisset, nec tamen lethale vulnus accepisset sentiret, stricto pugio quem ad femur habebat, cor suum transfixit.

Caput XIV.

De Constantino, & de exercitu Honorii: & de Edobico Magistro militum: quomodo ab Ulpila Duce qui cum Constantio missus fuerat, victus ac peremptus fuerit.

Κεφ. ιδ'.
 Περὶ κωνσταντίνου καὶ τῆς στρατιᾶς ἀναγχο-
 μενῶν καὶ τῆς ἰσχυρῆς ἀναγχομενίαν τῆς οἰκίας τῶν
 στρατιωτῶν, ὅσα ἔχον λοιπὸν σφίσεως, ἐλπύ-
 δα, ἐκόντες τὸ συνόλιον ἀπὸ ἀλάνος δὲ πο-
 κὴ τὴν κεφαλὴν μὲν ἡ ταῦτα κ' τ' ἰδίας γα-
 μειῖται ὄλοφωρμένους, κ' μὲν δακρυῶν ἀποσω-
 θῆσθαι ἐαυτῶν τῶν ξιφῶν, ἔπειθ' ἑτέροις γε-
 νέσθαι, ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀποθανεῖν αὐτοῦ, καὶ
 τὸ τοῦ δ' ὄρον ὑσαίου παρ' αὐτῶν λαθεῖν ἀνι-
 βολύσης· κ' ἡ μὴν γυνὴ ἀνδρεία τ' εὐσεβείας
 ἐπαξίως φανείσα, ἡν ἦν χριστιανή, ὡς δὲ τὴν
 κεκρεῖται ἰσχυρὸν τῆς ἀνιβόλης μνήμην τῶν
 χροῶν παρὰ δόξα γερῶν ἡ τῆς τρίτον ἐαυ-
 τὸν τῶν ξιφῶν παύσας, ὡς ἐκαλεῖται λαθεῖν
 ἡ δὲ ὄρα, ἀπασσάμεν τὸ παρὰ τὸν μηρὸν ξι-
 φῶν, κ' τὴν καρδίαν ἤλασε.

Κωνσταντίνου δὲ ἀπὸ κωνσταντινουπόλεως τῆς ὀνόμα-
 κίαν ἀνιβόλης, ἀγγελθέντος ἔδοξε μετὰ
 πλείους συμμαχίας ἤξειν· τὰτο δὲ καὶ τὰς

Interim circumfidente Arelatum Honorii exercitu, Constantinus adhuc obsidionem sustinebat, cum ei nuntiatum esset, Edobicum cum ingentibus auxiliis adventare. Quod quidem etiam
 Kkkkk ij

Honorii duces magnopere terrebat: ad-
eo ut in Italiam reverti, atq; illic bellum
gerere jam pararent. Cumque id con-
siliū placuisset, nuntiato protinus Edo-
vici adventu, & quod is in proximo ca-
stra haberet, ipsi Rhodanum amnem tra-
jiciunt. Et Constantius quidem qui pe-
destres copias ductabat, adventum hos-
tium operiebatur. Ulfila vero Con-
stantii collega, haud procul abditus cum
equitatu subsidebat. Postquam hostes
exercitum Ulfilæ prætergressi, jam cum
militibus Constantii pugnam initari
erant, repente signo dato prorumpens
Ulfila, hostes à tergo invadit. Statimque
disiectis eorum copiis, alii in fugam ver-
si, alii occisi: plurimi armis abjectis veni-
am poscentes, salutem consequuti
sunt. Edovicius autem conscenso equo,
in agrum quendam profugit, ad Ecdi-
cium ejus possessorem, qui multis olim
beneficiis ab Edovico affectus, amicus
illi esse putabatur. Verum Ecdicius ca-
put Edovici amputatum ad Honorii du-
ces detulit, maxima ab illis munera &
honorem se adepturum sperans. Con-
stantius vero caput quidem accipi jussit,
dicens Rempublicam gratias agere Ul-
filæ ob facinus Ecdicii. Sed eum Ecdi-
cius apud ipsum manere vellet, abcede-
re eum jussit: nec sibi, nec exercitui
commodam fore ratus consuetudinem
ejus viri, qui tam male hospites suos ex-
ciperet. Ita Ecdicius, cum hominis
amici atque hospitis adversâ fortunâ usi
nefariam cædem perpetrare ausus fuisset,
incassum hians, ut vulgo dici solet,
abcessit.

ὁν ὄντες στρατηγὸς ἐμείλιως ἐφόβη· βεβλητα-
μῶν τε αὐτῶν ἀνασρέφην εἰς ἰταλίαν, καὶ
παραθῶν τὰ πολέμια· ἐπεὶ δὴ τὸ σκε-
δῶκε, πλησίον ἀγγελεῖται· ἐδοείχε, περὶ
ρόδανόν τὸν ποταμόν· ἔκωνσ ἀνί· ὁ μὲν γὰρ
τὰς περὶ τὴν Ἰππίας ἀειμένει τὰς πολέμιας
ἐλφίλας δὲ ὁ κωνσταντῖος συστρατηγὸς ἐπὶ
ῥωθὲν ἀποκρυβεῖς μὲν τῶν ἰππέων ἐλπίσαν·
ἐπεὶ δὲ ὁ δῶμα μείψαντες οἱ πολέμιοι τὰ ἐλφί-
λα τῆ στρατῖα· ἐμειλλοῦν εἰς χεῖρας ἰέναι τὸ ἀμ-
φι τὸν κωνσταντίον, σημεῖος δὲ οὐκ ἔστι· ἔξαρπας
ἀναφανείς ἐλφίλας, καὶ νῶτα τῶν πολέμων
ἤλαυνεν· αὐτίκα τὲ τετραπῆς χιρομῆρας οἱ μὲν
φύγασιν οἱ δὲ ἀνατρέψαν· οἱ δὲ πλείους τὰ
ὄπλα ἀποθέμενοι, συγγνώμην ἤτησαν· ἔθ-
δὲς ἡξιώθησαν· ἐδοείχε· δὲ ἰππας Ἰππίας,
ἐφυγῆν εἰς ἀγρόν ἰνα πρὸς ἐκδίκιον τὸν κεν-
τημῆρον, πλεία παρ' αὐτῶν ἐδοείχε πρῶτον
ἀνηγεῖν μῆρον, ἔφίλον νομιζόμενον· ὃ δὲ τῶν
αὐτῶν κεφαλῶν ἀποδεμῶν, προσφέρει τοῖς ὀνα-
εἰς στρατηγῶς, ἐπ' ἐλπίδι μεγάλων δ' ἄρα καὶ
πμῆς· κωνσταντῖος δ', τὴν μὲν κεφαλῶν
δεχθῆναι πρῶτος ἔταξε, χεῖρ' ἔχον ἐκδίκιον
τὸ δημόσιον εἰπὼν τ' ἐλφίλα παρ' ἐξῶς συνεί-
ναι δὲ σπαρδάζοντα αὐτῶν, ἀναχωρεῖν ἐκεί-
σεν, ὅσα ἀγαθὴν ἠγήσατο μὲν· κακὰ ξενδο-
χῆ τὴν συνουσίαν ἐσεῖχε ἀπὸ τῆ στρατῖα· καὶ ὁ
μὲν, φίλος ἀνδρῶν καὶ ξένων ἐν δυσπραγίᾳ ἀνα-
κειμενος ἀνοσιωτάτην φόνον τολμήσας, καὶ
νῆς, τὰς το δὴ τὰ λόγους, χανῶν ἀπῆλθε.

CAPUT XV.

Κεφ. ιε΄.

*Quomodo Constantinus insignia Imperii
deposuerit, & Presbyter factus fuerit. E-
jusdem cædes, & aliorum qui adversus
Honorium rebella verant.*

Περὶ τῆς ἀποθέσεως τῶν βασιλικῶν σημείων κωνσταντῖου, καὶ
ἐκείνου τὸν ἴδιον πρῶτον· καὶ θάνατον αὐτοῦ ἐστρατη-
γῶν ἄλλων τυράντων τῶν ἰκωνοσάκτων ἐπιπέμ.

Posthanc victoriam, cum exercitus
Honorii trajecto iterum amne ad
obsidionem urbis revertisset, Constanti-
nus cognitâ Edovici cæde, purpuram &
reliqua Imperii insignia sponte deposuit.
Cumque ad Ecclesiam venisset, illic
Presbyter ordinatus est. Obsessi vero ac-
cepta prius jurisjurandi fide, portas ape-
riunt, & universi veniâ consequuti sunt.
Atque ex eo tempore he omnes Provin-
ciæ sub potestatem Honorii rediere, &
Ducibus ac Rectoribus illius deinceps
paruere. Constantinus porro unâ cum

Μετὰ δὲ τῶν νίκων ἀντιπεραινοῦσας
μαῦθῖς πρὸς τῶν πᾶσιν τῆς ὀναεῖς
στρατῖας, μαθῶν κωνσταντῖον ἀναεῖσθαι ἐ-
δοείχον, αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ τὴν ἀλαργίδα καὶ τὰ
σύμβολα τῆ βασιλείας ἀπέθετο· καὶ ἀλα-
βῶν τὴν ἐκκλησίαν, χεῖρ' ὀνειτάται πρῶτον
ὄρκους τὲ πρῶτον λαβόντες οἱ ἔσω τειχῶν,
ἀνοίγασιν τὰς πύλας, καὶ φάσθαι ἀξίοντα
πάντες· καὶ τὸ ἐξ ἐκείνης πάλιν τὸ τῆ δὲ ἰπ-
κοον, εἰς τὴν ὀνωσεῖς ἡμεροῖαν ἐπανῆλθε καὶ
ἰπ' αὐτὸν ἀρχεσῶν ἐπέθετο· κωνσταντῖος δ'